

O B S A H:

- 1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ**
- 2/ ZMĚNY V ZÁKONU 589/92 Sb. O POJISTNÉM NA SZ**
- 3 ZMĚNY V ZÁKONU 592/92 Sb. O POJISTNÉM NA VZP**
- 4/ ZMĚNY V ZÁKONU 187/2006 Sb. O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ**
- 5/ ZMĚNY V ZÁKONU 262/2006 Sb., ZÁKONÍKU PRÁCE**
- 6/ ZMĚNY V ZÁKONU 435/2004 Sb. O ZAMĚSTNANOSTI**
- 7/ ZMĚNY V ZÁKONU 117/95 Sb. O STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPOŘE**
- 8/ ZMĚNY V ZÁKONU 155/95 Sb. O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ**
- 9/ AKTUÁLNÍ VÝKLAD K VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ**
- 10/ SKONČENÍ LETNÍHO ČASU**

Příloha: Pozvánka na semináře

Výklad K. Dobešové z MF k vzdělávání zaměstnanců (jen v elektronické podobě)

Vážení přátelé,

v dnešním čísle informačního servisu jsme se pokusili shrnout všechny změny v zákonech, které se týkají naší práce tak, jak by měly platit od 1. 1. 2010. Změny jsou provedeny dle znění zákonů k 28. 10. 2009. Vzhledem k „nepředvídatelnému chování“ našich zákonodárců se můžou ještě některé zákony do konce letošního roku změnit. Z tohoto důvodu je třeba sledovat i další čísla našeho informačního servisu, kde budou případné změny komentovány. Aktuální informace o znění zákonů a podrobný výklad jednotlivých změn, bude proveden na listopadových seminářích, jejichž nabídka je v příloze tohoto čísla.

1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

Změny v zákonu 586/92 Sb. o daních z příjmů vyplývají ze zákona 326/2009 Sb. o podpoře hospodářského růstu, ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

§ Zvýšení daňového zvýhodnění na dítě

Od 1. 1. 2010 se zvyšuje daňové zvýhodnění na dítě z 10680 Kč na **11604 Kč**, tj. o 924 Kč. Při měsíčním výpočtu daňové zálohy se bude odečítat **967 Kč** místo 890 Kč, tj. **nárůst o 77 Kč**.

Tzn., že při výpočtu mzdy za měsíc leden 2010 bude zaměstnancům odečteno daňové zvýhodnění ve výši 967 Kč.

§ Změny u slev na dani z titulu invalidity podle § 35ba odst. 1 písm. c) a d)

Podle novelizovaného zákona 155/95 Sb. o důchodovém pojištění se od 1. 1. 2010 bude uplatňovat sleva **2520 Kč** u poplatníka, který **pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně** a sleva **5040 Kč** u poplatníka, který **pobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně**.

Invalidita prvního nebo druhého stupně nahrazuje v současné době používaný termín částečný invalidní důchod a invalidita třetího stupně nahrazuje tzv. plný invalidní důchod. Nové formulace u invalidity se objevují i v některých dalších ustanoveních zákona o daních z příjmů (např. v § 6 odst. 9 písm. p), § 15 odst. 1, § 35c odst. 6 písm. b) a v § 38l odst. 2 písm. b) a c).

Plátce důchodu (ČSSZ) je povinen nejpozději do 31. ledna 2010 zaslat poživateli invalidního důchodu písemné oznámení o tom, zda mu náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího, druhého nebo prvního stupně. Doporučujeme si toto oznámení o změně názvu důchodu založit do složky zaměstnanců, kteří invalidní důchody pobírají.

§ Změny v uplatňování paušálů u podnikatelů

Po novele zákona 586/92 Sb. o daních z příjmů provedených výše uvedenými zákony by měly platit paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ZDP pro podnikatele v jednotlivých letech tak, jak je uvedeno v tabulce. Pokud podnikatel uplatní paušální výdaje, nemůže tento způsob zpětně změnit.

Příjmy	Výdajový paušál (% z příjmů)		
	2008	2009	2010
1. ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80	80	80
2. ze živností řemeslných	60	80	80
3. ze živností, s výjimkou příjmů ze živností řemeslných	50	60	60
4. z jiného podnikání podle zvláštních předpisů	40	60	40
5. z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných práv autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem, s výjimkou příjmů podle § 7 odst. 6	40	60	40
6. z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů	40	60	40
7. znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů	40	60	40
8. z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu	40	60	40

2/ ZMĚNY V ZÁKONU 589/92 Sb. O POJISTNÉM NA SZ

Změny v zákonu o pojistném na SZ vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

§ Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění

Např. text § 5 odst. 2 písm. f) bude nově znít:

„plnění, které bylo poskytnuto poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání“

Tzn., že pojistné na SZ se nebude odvádět z plnění vyplacených po uplynutí jednoho roku starobním nebo invalidním důchodcům pro invaliditu třetího stupně.

§ Text § 7 odst. 1 a 2 mění data účinnosti sazeb pojistného takto (změny uvedeny tučně):

(1) Sazby pojistného činí

a) u zaměstnavatele

*1. v roce **2010** 25 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. a), z toho 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, a od roku **2011** 24,1 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. a), z toho 1,4 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,*

*2. počínaje rokem **2011** 26 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. a), z toho 3,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o zaměstnavatele s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším než 51 zaměstnanců, pokud si tuto sazbu sám stanoví podle odstavce 3,*

3. 21,5 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. b),

b) u zaměstnance 6,5 % z vyměřovacího základu,

c) u osoby samostatně výdělečně činné

1. 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 1 a 2, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění,

2. 1,4 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 3, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou nemocenského pojištění,

d) u osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění 28 % z vyměřovacího základu,

e) u zahraničního zaměstnance 1,4 % z vyměřovacího základu.

*(2) Sazba pro pojistné na nemocenské pojištění a celková sazba pro pojistné uvedené v odstavci 1 písm. a) bodu 2 platí pro období od 1. ledna **2011** do 31. prosince **2011**. V dalším období stanoví výši těchto sazeb vláda nařízením, a to se zřetelem na vztah příjmů z pojistného na nemocenské pojištění přesahujícího sazbu pojistného na nemocenské pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) bodě 1 a výdajů na polovinu částky, kterou zaměstnavatelé vyplácejí zaměstnancům za dobu dočasně pracovní neschopnosti a kterou odečítají z částky pojistného podle § 9 odst. 4.*

Z těchto změn vyplývá, že pro rok 2010 budou platit sazby pojistného na SZ ve stejné výši, v jaké platily v roce 2009. Snížení odvodu pojistného na nemocenské pojištění z 2,3% na 1,4% se odkládá o jeden rok a možná i na neurčito (viz text odst. 2) věty druhé). Aby nedošlo k poškození zaměstnavatelů, budou si i v roce 2010 odečítat polovinu částky, kterou v kal. měsíci zúčtoval zaměstnancům na náhradu mzdy za dobu prvních 14 kal. dnů PN.

- § V textu § 9 odst. 2 až 5 se vkládají nová data pro platnost snižování odvodu pojistného o polovinu vyplacené náhrady mzdy (změny uvedeny tučně):

(2) Zaměstnavatel odečte z částky pojistného placeného za kalendářní měsíce roku **2010** polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci, za který pojistné platí, zúčtoval zaměstnancům na náhradě mzdy, platu nebo odměny nebo na snížené odměně za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (dále jen "náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti"), a je-li částka pojistného vyšší než odečítaná náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, rozdíl odvede na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Polovina náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Ustanovení odstavce 3 věty čtvrté platí zde obdobně.

(3) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 1 a bodě 3, odečte počínaje rokem **2011** z částky pojistného polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci zúčtoval zaměstnancům se zdravotním postižením^{59a)} na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, a rozdíl odvede na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Za zaměstnance se zdravotním postižením se považuje zaměstnanec, který byl osobou se zdravotním postižením v den vzniku dočasné pracovní neschopnosti (karantény). Polovina uvedená ve větě první se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Do částky zúčtované zaměstnancům na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti se nezahrnuje ta část náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která byla dohodnuta nebo stanovena nad výši, na kterou zaměstnanci vznikl nárok podle zvláštního právního předpisu^{58c)}, a ta náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která nebyla zaměstnanci vyplacena z důvodů na straně zaměstnavatele; náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která nebyla zaměstnanci vyplacena z důvodů na straně zaměstnavatele, se odečte z částky pojistného za kalendářní měsíc, v němž byla zaměstnanci vyplacena.

(4) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 2 a bodě 3, odečte počínaje rokem **2011** z částky pojistného polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci, za který pojistné platí, zúčtoval zaměstnancům na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, a rozdíl odvede na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Polovina uvedená ve větě první se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Ustanovení odstavce 3 věty čtvrté platí zde obdobně.

(5) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 1 a bodě 3, je povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacích základů stanovených podle § 5a písm. a) a b) a o výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena; zaměstnavatel, který provádí odečet podle odstavce 2 nebo 3, uvádí na tomto tiskopisu též výši částky, kterou zúčtoval v kalendářním měsíci na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti v roce **2010** všem zaměstnancům a počínaje rokem **2011** zaměstnancům se zdravotním postižením, a výši rozdílu mezi pojistným a celou částkou nebo polovinou těchto zúčtovaných náhrad mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti.

Z těchto změn vyplývá, že si zaměstnavatelé budou **po celý rok 2010 odečítat od částky pojistného polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci zúčtovali zaměstnancům na náhradě mzdy** za dobu prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti. To, že bude zaměstnavatel platit celou náhradu mzdy v době prvních 14 dnů PN by mělo začít platit až od roku 2011, a to současně se snížením odvodu pojistného na nemocenské pojištění z 2,3% na 1,4%.

§ Za § 15a, který řeší maximální vyměřovací základy, se vkládá § 15b s tímto textem:

„Za období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 je maximálním vyměřovacím základem podle § 15a odst. 1 a 5 částka ve výši sedmdesátidvounásobku průměrné mzdy.“

Průměrná mzda pro výpočet maximálního vyměřovacího základu činí v roce 2009 po zaokrouhlení směrem nahoru **23709 Kč** ($23280 \times 1,0184$).

Maximální výše příjmů, z kterých se bude pojistné odvádět?

72násobek průměrné mzdy je **1707048 Kč** (23709×72), což odpovídá měsíčnímu příjmu zaměstnance 142254 Kč.

Jak se bude sledovat dodržení maximálního vyměřovacího základu?

- pokud má zaměstnanec pouze jednoho zaměstnavatele, bude se pojistné odvádět až do doby, kdy zaměstnancův vyměřovací základ dosáhne částky 1707048 Kč. Potom se již pojistné na SZ odvádět nebude.
- pokud má zaměstnanec více zaměstnavatelů, bude se u všech těchto zaměstnavatelů odvádět do doby než dosáhne jeho vyměřovací základ částky 1707048 Kč. Po skončení roku požádá zaměstnanec o potvrzení úhrnu vyměřovacích základů své zaměstnavatele a v případě překročení částky 1707048 Kč, požádá o vrácení pojistného na SZ z částky nad tuto hranici.

Tento § 15b by měl platit ale pouze pro rok 2010. V roce 2011 by se měl vrátit maximální vyměřovací základ na čtyřicetiosminásobek průměrné mzdy,

§ Zrušení § 21a – sleva na pojistném

Sleva na pojistném na SZ, která začala platit v roce 2009, se zákonem .../2009 Sb. („Janotův balíček“) ruší. Podle přechodného ustanovení zákona sleva na pojistném **naposledy náleží za měsíc prosinec 2009**, tzn., že se uplatní v „přehledu...“ za měsíc prosinec, který musí být podán na OSSZ nejpozději do 20. ledna 2010.

3 ZMĚNY V ZÁKONU 592/92 Sb. O POJISTNÉM NA VZP

Změny v zákonu o pojistném na VZP vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

§ Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění

Např. text § 3 odst. 2 písm. f) bude nově znít:

„plnění, které bylo poskytnuto požitavatel starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání“

Tzn., že pojistné na VZP se nebude odvádět z plnění vyplacených po uplynutí jednoho roku starobním nebo invalidním důchodcům pro invaliditu třetího stupně.

§ V § 3 odst. 15, § 3a odst. 2 a § 3a odst. 5 se slovo „čtyřicetiosminásobku“ nahrazuje slovem „**sedmdesátidvounásobek**“

72násobek průměrné mzdy je **1707048 Kč** (23709×72), což odpovídá měsíčnímu příjmu zaměstnance 142254 Kč. Uplatnění maximálního vyměřovacího základu u pojistného na VZP bude stejné jako u pojistného na SZ, tzn., že se bude odvádět až do doby, kdy bude dosaženo maximálního vyměřovacího základu a poté se odvody zastaví (platí v případě, že má pouze jednoho zaměstnavatele). Pokud je více zaměstnavatelů bude se odvádět u všech do doby než dosáhne 1707048 Kč. Po skončení roku požádá všechny zaměstnavatele o potvrzení vyměřovacích základů a odvody pojistného na VZP, které byly odvedeny z vyměřovacího základu nad 1707048 Kč, budou zaměstnanci vráceny.

POZOR: v zákonu o pojistném na VZP je zvýšení maximálního vyměřovacího základu na 72násobek průměrné mzdy provedeno na trvalo... V zákonu o pojistném na SZ je zvýšení jen pro rok 2010 a od roku 2011 by měl být maximální vyměřovací základ opět 48násobek průměrné mzdy.

§ V § 3c se změnil text takto:

(1) *Vyměřovací základ pro pojistné hrazené státem za osobu, za kterou je podle zvláštního právního předpisu plátcem pojistného stát, se stanoví ve výši **5 355 Kč** na kalendářní měsíc.*

(2) *Částku vyměřovacího základu uvedenou v odstavci 1 může vláda vždy do 30. června změnit svým nařízením, a to s účinností k 1. lednu roku následujícího; přihlíží přitom k vývoji průměrné mzdy zveřejňované Českým statistickým úřadem, k možnostem státního rozpočtu a k vývoji finanční bilance veřejného zdravotního pojištění.*

Z této změny vyplývá, že stát bude přispívat na své pojištěnce částkou vypočtenou z 5355 Kč. Dosud se částka, z které odváděl stát za své pojištěnce, odvíjela z 25% všeobecného vyměřovacího základu, tzn., že by pro rok 2010 činila 5820 Kč ($23280 \times 0,25$).

Částka 5355 Kč se podle § 3 odst. 7 použije rovněž u **zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50% osob se zdravotním postižením** z celkového počtu svých zaměstnanců. Zde se u osob, kterým byl přiznán invalidní důchod, vypočte pojistné na VZP z částky, která překročí 5355 Kč.

POZNÁMKA: invalidním důchodem je zde již myšlen invalidní důchod podle novelizovaného zákona 155/95 Sb. o důchodovém pojištění, tj. invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně.

4/ ZMĚNY V ZÁKONU 187/2006 Sb. O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o nemocenském pojištění vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony, ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010, ze zákona 302/2009, kterým se mění zákon 187/2006 Sb. o NP a z NV 339/2009 Sb., kterým se vyhlašuje VVZ a koeficient pro jeho přepočtení za rok 2008.

§ **Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění**

Např. v textu § 15 odst. 4, § 28 odst. 1 a § 40 odst. 3 se slova plného invalidního důchodu nahrazují „invalidním důchodem pro invaliditu třetího stupně“. Tzn., že např. nemocenské se poživateli invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně bude poskytovat nejvýše 70 kalendářních dnů (§ 28 odst. 1) stejně jako se dosud poskytuje poživateli plného invalidního důchodu.

§ **Za § 21 se vkládá nový paragraf 21a, který zní:**

V období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 se při úpravě denního vyměřovacího základu podle § 21 odst. 1 písm. b) pro výpočet peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství počítá do částky první redukční hranice 90 %.

Z této změny vyplývá, že **denní vyměřovací základ pro výpočet PPM a vyrovnávacího příspěvku** se bude **redukovat** v roce 2010 stejně jako se redukuje denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského a ošetřovného, tj. **90% do první redukční hranice**, 60% mezi první a druhou redukční hranicí a 30% mezi druhou a třetí redukční hranicí.

§ **Podle § 22 se od 1. 1. 2010 zvýší redukční hranice pro výpočet dávek NP**

Výše redukčních hranic se odvíjí od součinu VVZ a koeficientu pro jeho přepočet za rok, který o dva roky předchází rok, pro který se výše red. hranic stanoví. V roce 2008 činil VVZ 23280 Kč a koeficient pro jeho přepočet 1,0184. Přepočtený VVZ pro výpočet redukčních hranic je 23708,35. Redukční hranice se zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru.

První redukční hranice	Jedna třicetina z přepočteného VVZ	791 Kč
Druhá redukční hranice	1,5násobek první RH (790,27x1,5=1185,41)	1186 Kč
Třetí redukční hranice	3násobek první RH (790,27x3=2370,81)	2371 Kč

Do první redukční hranice se započte denní vyměřovací základ 90%, a to v roce 2010 u všech dávek NP, tj. včetně peněžité pomoci a vyrovnávacího příspěvku. Mezi první a druhou redukční hranicí se započte 60% a mezi druhou a třetí redukční hranicí 30% denního vyměřovacího základu. K částce nad třetí redukční hranici se nepřihlíží.

§ **Za § 29 se vkládá paragraf 29a, který zní:**

Výše nemocenského za kalendářní den v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 činí 60 % denního vyměřovacího základu.

Z této změny vyplývá, že **výše nemocenského** bude činit v roce 2010 po celou dobu jejího trvání **60%**, a to bez ohledu na délku jejího trvání. Tato změna se dotkne pouze zaměstnanců v dlouhodobé pracovní neschopnosti, protože do 30. kalendářního dne jejího trvání zůstává výše stejná.

§ Za § 37 se vkládá paragraf 37a, který zní:

Výše peněžité pomoci v mateřství za kalendářní den v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 činí 60 % denního vyměřovacího základu.

Výše peněžité pomoci v mateřství se v roce 2010 sníží ze 70% denního vyměřovacího základu na **60%**. Navíc se těchto 60% bude počítat z denního vyměřovacího základu redukováného do první redukční hranice z 90%.

§ Za § 40 se vkládá paragraf 40a, který zní:

V období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 činí podpůrní doba u ošetrovného podle § 40 odst. 1 písm. a) nejdéle 6 kalendářních dnů a podle § 40 odst. 1 písm. b) nejdéle 13 kalendářních dnů. Podpůrní doba počíná od čtvrtého dne potřeby ošetrování nebo péče.“

Z této změny vyplývá, že i u ošetrovného se zavádí tzv. „**karenční doba**“ v délce **3 kalendářních dnů** a ošetrovné se tedy bude poskytovat maximálně 6 resp. 13 kalendářních dnů u osamělých.

§ K změnám v zákonu o nemocenském pojištění jsou vydána ještě tato přechodná ustanovení:

1. Vznikl-li nárok na nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009, upraví se výše této dávky za kalendářní den od 1. ledna 2010 podle § 21a, 29a a 37a zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2010.

2. Vznikla-li potřeba ošetrování (péče) před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009, vyplácí se ošetrovné za podmínek a po dobu podle předpisů účinných do dne 1. ledna 2010; to platí i v případě, kdy potřeba ošetrování (péče) vznikla před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009 a v průběhu tohoto ošetrování (péče) druhý z oprávněných převezme ošetrování (péči) nebo se zastaví běh podpůrní doby.

3. Vznikl-li nárok na nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství před 1. lednem 2011 a trvá i po 31. prosinci 2010, upraví se výše této dávky za kalendářní den od 1. ledna 2011 podle právních předpisů účinných ode dne 1. ledna 2011.

4. Vznikla-li potřeba ošetrování (péče) před 1. lednem 2011 a trvá i po 31. prosinci 2010, vyplácí se ošetrovné od 1. ledna 2011 za podmínek a po dobu podle právních předpisů účinných ode dne 1. ledna 2011.

Z prvního přechodného ustanovení vyplývá, že pokud bude nemocenské, PPM nebo vyrovnávací příspěvek **přecházet z roku 2009 do roku 2010**, bude třeba upravit výši dávky za kalendářní den podle nového znění zákona o NP. Slůvkem „upravit“ je myšleno snížit...

Tzn., že nemocenská se u pracovních neschopností trvajících již déle než 30 kal. dnů přepočte tak, že se bude poskytovat ve výši 60% denního vyměřovacího základu. Peněžitá pomoc v mateřství bude rovněž poskytována od 1. 1. 2010 ve výši 60%, a to ještě bude třeba upravit denní vyměřovací základ do první redukční

hranice na 90%. Stejným způsobem se upraví denní vyměřovací základ pro výpočet vyrovnávacího příspěvku.

Z druhého přechodného ustanovení vyplývá, že pokud vznikla potřeba ošetřování **před 1. lednem 2010**, bude **ošetřovné** poskytováno podle předpisů platných před tímto datem (tj. **postaru**), a to i v případě, že by došlo v roce 2010 k převzetí ošetřování.

Z třetího a čtvrtého přechodného ustanovení vyplývá, že pokud nárok na některou dávku vznikne před 1. 1. 2011, bude od 1. 1. 2011 poskytována dávka podle předpisů platných od 1. 1. 2011, tj. podle znění zákona, který platí v současné době. Nově vložené paragrafy 21a, 29a, 37a a 40a totiž pozbudou účinnosti k 31. 12. 2010, pokud ovšem nebude třeba jejich platnost prodloužit...

§ Změny tiskopisů

S účinností **od 1. prosince 2009** se budou používat nové tiskopisy

- Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti
- Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)
- Náhradní hlášení

Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti

Snižuje se počet dílů rozhodnutí z šesti na pět. Pro zaměstnavatele se mění jen to, že na dílu V. – ukončení pracovní neschopnosti bude od lékaře uvedeno „**NESCHOPEN PRÁCE DO**“, dosud se uvádělo „schopen práce od“.

Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)

Snižuje se počet dílů na dva a oba se budou předávat prostřednictvím zaměstnavatele na OSSZ.

Náhradní hlášení

Jedná se o nový tiskopis, který vystavuje ošetřující lékař v případě, že došlo ke ztrátě nebo znehodnocení některého z dílů rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti.

5/ ZMĚNY V ZÁKONU 262/2006 Sb., ZÁKONÍKU PRÁCE

Změny v zákoníku práce vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a z NV 339/2009 Sb., kterým se vyhlašuje VVZ a koeficient pro jeho přepočtení za rok 2008.

§ Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění

Např. v textu § 224 odst. 2 písm. a) se za slova invalidního důchodu vkládají slova pro „invaliditu *třetího stupně*“. Z této změny vyplývá, že zaměstnavatel může poskytnout odměnu při prvním skončení pracovního poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu *třetího stupně*... Při přiznání invalidity prvního a druhého stupně odměna nenáleží.

§ Změna v § 192 odst. 2

Pro výpočet náhrady mzdy se redukční hranice pro nemocenské (viz předchozí bod) vynásobí koeficientem 0,175 a zaokrouhlí se na haléře směrem nahoru. Tím se získá přepočten **náhrady mzdy z kalendářních dnů na pracovní dny a jednu odpracovanou hodinu** (zákoník práce zná již pouze hodinový průměrný výdělek) Tzn., že v roce 2010

- první redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy by byla **138,43 Kč** ($791 \times 0,175$)
- druhá redukční hranice by byla **207,55 Kč** ($1186 \times 0,175$)
- třetí redukční hranice by byla **414,93 Kč** ($2371 \times 0,175$).

Pro účely výpočtu náhrady mzdy se průměrný výdělek zaměstnance (jedná se o průměrný výdělek používaný pro pracovněprávní účely, tj. pro dovolenou nebo náhradu mzdy) upraví tak, že do částky první redukční hranice se počítá **90 %**, z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice se počítá **60 %**, z částky nad druhou redukční hranici do třetí redukční hranice se počítá **30 %** a k částce nad třetí redukční hranici se nepřihlíží.

6/ ZMĚNY V ZÁKONU 435/2004 Sb. O ZAMĚSTNANOSTI

Změny v zákonu o zaměstnanosti vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

§ Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění

Např. v § 41 odst. 3 písm. b) se změnil text takto:

„pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně“.

Z této změny vyplývá, že za náhradní dobu zaměstnání se pro účely zákona o zaměstnanosti považuje doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. Podle přechodného ustanovení se za náhradní dobu zaměstnání považuje též pobírání plného invalidního důchodu před 1. lednem 2010.

§ V zákonu o zaměstnanosti se zrušil § 50a

Zákonem k státnímu rozpočtu se zrušil nově vkládaný § 50a, který měl prodloužit podpůrčí dobu pobírání podpory v nezaměstnanosti o 1 měsíc a zvýšit její výši v období od 1. 11. 2009 do 31. 12. 2010. Vzhledem k tomu, že tento paragraf nenabude účinnosti, bude podpora v nezaměstnanosti poskytována po dobu a ve výši, která platí v současné době, tj. podpůrčí doba 5, 8 resp. 11 měsíců podle stáří uchazeče a výše 65% první dva měsíce podpůrčí doby, 50% další 2 měsíce podpůrčí doby a po zbytek podpůrčí doby 45%.

7/ ZMĚNY V ZÁKONU 117/95 Sb. O STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPOŘE

Změny v zákonu o státní sociální podpoře vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

§ Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění

Např. v § 11 odst. 3 se změnil text takto:

„Za nezaopatřené dítě nelze však považovat dítě, které je poživitelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně.“

Dosud bylo v textu uvedeno, že dítě nesmí být poživitelem plného invalidního důchodu.

§ změna v podmínkách pro nárok na přídavek na dítě a ve výši přídavku na dítě (§§ 17 a 18)

Zákonem 326/2009 Sb. o podpoře hospodářského růstu byl od 1. 7. 2009 nárok na přídavek na dítě v případě, že rozhodný příjem nepřevyšuje součin životního minima a koeficientu 2,50. Od 1. 1. 2010 bude nárok na přídavek na dítě pouze v případě, že rozhodný příjem nepřekročí součin životního minima a koeficientu 2,40.

Výše přídavku na dítě bude od 1. 1. 2010 náležet opět ve výši, která platila do 30. 6. 2009 tj.

na dítě do 6 let věku **500 Kč**

na dítě ve věku od 6 do 15 let **610 Kč**

na dítě od 15 let do 26 let **700 Kč**.

Zvýšený přídavek na dítě (o 50 Kč), který byl poskytován od 1. 7. 2009 bude náležet naposledy za měsíc prosinec 2009.

8/ ZMĚNY V ZÁKONU 155/95 Sb. O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o důchodovém pojištění vyplývají ze zákona 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a z NV 339/2009 Sb., kterým se vyhlašuje VVZ a koeficient pro jeho přepočítání za rok 2008.

Z nejzásadnějších změn se jedná hlavně o tyto změny:

- **ruší se zápočet doby studia na střední nebo vysoké škole** (§ 5 odst. 1 písm. m) a § 6 odst. 1 písm. b)

Doba studia od 1. 1. 2010 nebude již náhradní dobou pojištění a tyto osoby se budou moci k účasti na pojištění přihlásit dobrovolně. Doba prvních 6 let studia po dosažení 18 let věku se nadále považuje za dobu pojištění pouze pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod (§ 16 odst. 4 písm. f).

Podle přechodného ustanovení pod bodem 2 se doba pojištění a náhradní doby pojištění získané před 1. lednem 2010 hodnotí podle právních předpisů účinných před tímto dnem. **Náhradní doby pojištění** získané před 1. 1. 2010 se podle přechodného ustanovení (bod 3) započítávají pro vznik nároku na důchod **v plné výši**, jde-li o pojištěnce, kterému vznikne nárok na důchod **před rokem 2019**. Tzn., že se zápočet náhradních dob provede podle předpisů platných do 31. 12. 2009 (např. zápočet doby studia maximálně 6 let po dosažení věku 18 let se provede v rozsahu 80%, což byla v té době „plná výše“ zápočtu). Zrušení zápočtu doby studia se plně dotkne např. muže, který se narodil v roce 1956 a později.

- **do § 16 se vložil nový odstavec 8**, který zní:

(8) Doby uvedené v odstavci 4 větě druhé písm. a) až j) se považují za vyloučené doby, i když se kryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), s dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, nebo s dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté a páté, pokud o to pojištěnec nebo jiný oprávněný požádá; příjmy dosažené v takto určených vyloučených dobách se do vyměřovacího základu nezahrnují. Postup podle

věty první se týká pouze celého časového úseku, po který se doby uvedené ve větě první vzájemně kryjí. Způsob podání žádosti podle věty první a lhůty, v nichž lze žádost podat, stanoví zvláštní právní předpis.

Z tohoto vyplývá, že v případě, kdy dochází ke krytí vyloučené doby s příjmem z výdělečné činnosti, mohl by pojištěnec požádat, aby byla tato doba brána při výpočtu důchodu jako doba vyloučená. Dosud, pokud dochází ke krytí vyloučené doby s příjmem, má vždy přednost zápočet příjmu.

Např. toto se bude týkat zaměstnance, který má poskytnuto vozidlo k služebnímu a soukromému užívání a toto vozidlo může užívat i v době nemoci. Z titulu užívání auta má v příslušném období započitatelný příjem a doba nemoci se doposud nemohla brát jako vyloučená. Nově bude moci pojištěnec požádat (buď při sepisování žádosti o důchod nebo do 30 dnů ode dne oznámení ČSSZ o přiznání důchodu), aby se tyto doby považovaly za vyloučené doby.

Obdobně by mohly využít tohoto ustanovení ženy, kterým zaměstnavatel při pobírání rodičovského příspěvku přispíval na penzijní připojištění a z tohoto příspěvku se v určité době odvádělo pojistné na SZ a tudíž se tato doba nemohla dosud posuzovat jako doba vyloučená.

POZOR: tento postup vylučování dob při souběhu s příjmem se umožňuje až u důchodů, na které vznikne nárok po 31. 12. 2009.

- v § 20, který řeší **definici dítěte** pro účely důchodového zákona, se doplňuje **nový odst. 6**, který zní:

(6) Za nezaopatřené dítě se nepovažuje dítě, které je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.

Z této změny vyplývá, že např. nebude možno pobírat vdovský nebo sirotčí důchod v případě, že dítě bude pobírat invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

Podle přechodného ustanovení v bodu 6. se tento odstavec nevztahuje na vdovské a sirotčí důchody, které byly přiznány před 1. 1. 2010, když je dítě poživatelem plného invalidního důchodu k 31. 12. 2009. Zde se postupuje podle znění zákona platného do 31. 12. 2009, tzn., že vdovský resp. sirotčí důchod by náležely i nadále.

- **prodlužuje se důchodový věk (§ 32)** postupně až

na 65 let u mužů, bezdětných žen a žen, které vychovaly jedno dítě,

až na 64 let u žen, které vychovaly 2 děti,

63 let u žen, které vychovaly 3 děti a

62 let u žen, které vychovaly 4 a více dětí.

Toto prodloužení se plně dotkne ročníků narození 1968 a vyšších.

Pro pojištěnce narozené v období let 1936 až 1968 je důchodový věk pro odchod do starobního důchodu tento/*:

rok narození	muži	ženy (podle počtu vychovaných dětí)				
		bezdětná	1 dítě	2 děti	3-4 děti	5 a více dětí
1946	61 + 10	59 + 8	58 + 4	57	55 + 8	54 + 4
1947	62	60	58 + 8	57 + 4	56	54 + 8
1948	62 + 2	60 + 4	59	57 + 8	56 + 4	55
1949	62 + 4	60 + 8	59 + 4	58	56 + 8	55 + 4
1950	62 + 6	61	59 + 8	58 + 4	57	55 + 8

1951	62 + 8	61 + 4	60	58 + 8	57 + 4	56
1952	62 + 10	61 + 8	60 + 4	59	57 + 8	56 + 4
1953	63	62	60 + 8	59 + 4	58	56 + 8
1954	63 + 2	62 + 4	61	59 + 8	58 + 4	57
1955	63 + 4	62 + 8	61 + 4	60	58 + 8	57 + 4
1956	63 + 6	63	61 + 8	60 + 4	59	57 + 8
1957	63 + 8	63 + 4	62	60 + 8	59 + 4	58
1958	63 + 10	63 + 8	62 + 4	61	59 + 8	58 + 4
1959	64	64	62 + 8	61 + 4	60	58 + 8
1960	64 + 2	64 + 2	63	61 + 8	60 + 4	59
1961	64 + 4	64 + 4	63 + 4	62	60 + 8	59 + 4
1962	64 + 6	64 + 6	63 + 8	62 + 4	61	59 + 8
1963	64 + 8	64 + 8	64	62 + 8	61 + 4	60
1964	64 + 10	64 + 10	64 + 4	63	61 + 8	60 + 4
1965	65	65	64 + 8	63 + 4	62/**	60 + 8
1966	65	65	65	63 + 8	62 + 4	61
1967	65	65	65	64	62 + 8	61 + 4
1968	65	65	65	64	63	61 + 8

/* ročníky 1936 až 1945 nejsou uvedeny z důvodu, že práce na procenta je nevýhodná, pokud může poživatel důchodu při jeho pobírání pracovat

/**u ženy, která vychovala 4 děti se již od ročníku 1965 doba důchodového věku nemění, tj. zůstává 62 let

- **prodloužení nutné doby pojištění** pro vznik nároku na starobní důchod (§ 29)

Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně:

- 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen „důchodový věk“) před rokem 2010
- 26 let a dosáhl důchodového věku v roce 2010
- 27 let a dosáhl důchodového věku v roce 2011
- 28 let a dosáhl důchodového věku v roce 2012
- 29 let a dosáhl důchodového věku v roce 2013
- 30 let a dosáhl důchodového věku v roce 2014
- 31 let a dosáhl důchodového věku v roce 2015
- 32 let a dosáhl důchodového věku v roce 2016
- 33 let a dosáhl důchodového věku v roce 2017
- 34 let a dosáhl důchodového věku v roce 2018
- 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.

Prodlužovat se začne nutná doba pojištění hned od roku 2010, protože ten, kdo dosáhl věku potřebného pro nárok na starobní důchod v roce 2010 musí získat dobu pojištění nejméně 26 let.

Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené pod písm. g) až k), má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal alespoň 30 let doby pojištění. Musí se jednat o doby pojištění získané z titulu výdělečné činnosti.

Pojištěnec má dále nárok na starobní důchod, pokud nesplnil podmínky uvedené výše a získal dobu pojištění nejméně (jedná se o tzv. „poměrný“ starobní důchod):

- a) 15 let a dosáhl před rokem 2010 věku aspoň 65 let
- b) 16 let a dosáhl v roce 2010 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- c) 17 let a dosáhl v roce 2011 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- d) 18 let a dosáhl v roce 2012 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- e) 19 let a dosáhl v roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- f) 20 let a dosáhl po roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

Pojištěnec, který nesplňuje žádnou z výše uvedených podmínek, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku 65 let a splnil podmínky nároku na invalidní důchod uvedené v § 38 písm. a) nebo b).

- předčasný starobní důchod podle § 30 je od 1. 1. 2010 zrušen
- změny při získávání předčasného starobního důchodu podle § 31

Předčasný starobní důchod podle § 31 se bude u pojištěnců, jejichž důchodový věk je nižší než 63 let, poskytovat i nadále po dosažení doby pojištění (tj. 25 až 35 let) a nejdříve 3 roky přede dnem, kdy dosáhne důchodového věku.

Novinkou je, že předčasný starobní důchod podle § 31 se bude u pojištěnců, jejichž důchodový věk činí alespoň 63 let (tj. muž narozený v roce 1953 nebo později a ženy ještě později) poskytovat, pokud dosáhnou doby pojištění (t. 25 až 35 let) a dosáhnou alespoň 60 let.

Tzn., že muž, který by měl odcházet např. ve svých 64 letech (tj. ročník narození 1959), by mohl odejít již v roce dosažení 60 let, tj. o 4 roky dříve.

Pro účely, aby se hromadně neodcházelo do předčasného důchodu se zavádí progresivnější krácení procentní výměry důchodu (§ 36), a to tak, že se výše procentní výměry krátí za každých i započatých 90 kal. dnů o

a) 0,9 výpočtového základu za období prvních 720 kal. dnů

b) 1,5% výpočtového základu za období od 721. kal. dne

Tzn., že zaměstnanec, který by v budoucnu odcházel do předčasného starobního důchodu o plných 5 let dříve, by dosáhl krácení o 26,7% (tj. $8 \times 0,9$ za prvních 720 dnů a $13 \times 1,5$ za zbývajících devadesátiny do 5 let...). Odchod do předčasného důchodu bude nevýhodný i pro ty, co půjdou o 3 roky dříve, protože za „90-tky“ ve třetím roce se jim zkrátí o 1,5% místo 0,9%. Tzn., že krácení by bylo o 14,7% ($8 \times 0,9 + 5 \times 1,5$), kdežto dosud se jim krátí pouze o 11,7% ($13 \times 0,9$).

- možnost zvyšování procentní výměry důchodu při výdělečné činnosti i v případě jeho pobírání (§ 34)

Do § 34 se vložily nové odst. 3 až 6, které řeší zvyšování starobního důchodu při výdělečné činnosti po jeho přiznání.

“(3) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst.

1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a **pobíral přitom starobní důchod ve výši poloviny** podle § 37 odst. 1, **za každých 180 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu.** Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(4) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod **vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši** podle § 37 odst. 1, **za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu.** Nárok na zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle věty první má pojištěnec vždy po 2 letech, pokud výdělečná činnost trvala nepřetržitě po tuto dobu, nebo po skončení výdělečné činnosti; za nepřetržitě trvání výdělečné činnosti se považuje i to, kdy na kalendářní den skončení výdělečné činnosti bezprostředně navazuje kalendářní den, v němž výdělečná činnost znovu vznikla. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

Pochopitelně, že zůstává v platnosti zvyšování důchodu za každých 90 kal. dnů výdělečné činnosti o 1,5% po vzniku na nároku na důchod, ale jeho nepobírání (§ 34 odst. 2).

- **zrušení podmínky** sjednání pracovního poměru se starobním důchodcem na **dobu určitou**, nejdéle na dobu jednoho roku

V § 37 se změnil odst. 1 takto:

"(1) Výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, náleží osobám vykonávajícím výdělečnou činnost v plné výši nebo ve výši poloviny; polovina starobního důchodu se vyplácí na základě žádosti pojištěnce. Polovinou starobního důchodu se rozumí polovina základní výměry a polovina procentní výměry; v případě, že se starobní důchod nevyplácí v plné výši z důvodu souběhu s jiným důchodem podle § 59, rozumí se polovinou starobního důchodu polovina procentní výměry vyplácené podle § 59."

Z tohoto nového textu vyplývá, že již není třeba uzavírat dobu určitou nejdéle na dobu jednoho roku. Tzn., že bude možno sjednat nebo ponechat i dobu neurčitou. Většina zaměstnavatelů, ale bude pravděpodobně používat sjednávání doby určité – asi stále na dobu jednoho roku...

Zde vznikne ale problém s § 39 ZP, který omezuje sjednávání doby určité na dobu nejvýše 2 let. Důchodci měli doposavad výjimku podle odst. 3 písm. a) – ta ovšem padá, protože zvláštní právní předpis už dobu určitou nevyžaduje a v § 39 odst. 3 písm. a) ZP byl zrušen odkaz na § 37 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

JAK SE BUDE POSUZOVAT DOBA 2 LET OD 1. 1. 2010?

K vzniklé problematice je k dispozici zatím pouze stanovisko asociace pro kolektivní vyjednávání (dále jen AKV), k jehož aplikaci se přikláníme:

Stanovisko AKV

Zákonem 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění (název zkrácen) dojde k 1. 1. 2010 ke zrušení odstavce 1 v § 37 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, nařizujícího uzavření pracovněprávního vztahu na dobu určitou, nejdéle na 1 rok s poživateli starobního důchodu, jako podmínku pro výplatu důchodu. V souvislosti s tím na poživatele starobního důchodu dopadne obecná právní úprava uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou, přičemž již nebude důvodné využít výjimku, uvedenou v § 39 odst. 3 písm. a)

ZP, na jejímž základě se omezení trvání pracovního poměru na dobu určitou nevztahuje na případy, kdy zvláštní právní předpis stanoví pracovní poměr na dobu určitou jako podmínku pro vznik dalších práv. Vzniká tak výkladový problém, od kdy se bude na poživatele starobního důchodu, u nichž je pracovní poměr na dobu nejdéle 1 roku sjednán před 1. 1. 2010, vztahovat jeho omezení dobou 2 let.

KE AKV zaujímá následující stanovisko:

Doba 2 let, v níž je možné uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou u těchto zaměstnanců, se bude počítat od prvního skončení či prodloužení pracovního poměru po nabytí účinnosti novely.

Ze stanoviska vyplývá, že pokud bude sjednán pracovní poměr se starobním důchodcem např. od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2010, poběží doba 2 let od 1. 7. 2010.

- **zrušení plného a částečného invalidního důchodu** a jejich nahrazení invaliditou prvního, druhého a třetího stupně (§§ 38 až 42)

o invaliditu prvního stupně se jedná – pracovní schopnost poklesla nejméně o 35% avšak nejvíce o 49%

o invaliditu druhého stupně se jedná – pokud pracovní schopnost poklesla nejméně o 50% avšak nejvíce o 69%

o invaliditu třetího stupně se jedná – pokud pracovní schopnost poklesla nejméně o 70%.

Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění (§ 41 odst. 2)

- 0,5% výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně
- 0,75% výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně (toto odpovídá dosud používanému částečnému invalidnímu důchodu)
- 1,5% výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (stejně jako u plného invalidního důchodu v současné době)

Zde došlo k určitému zpřísnění – těm, kterým byl dosud poskytován ČID stačilo snížení pracovní schopnosti o 33%. To by v současné době nestačilo ani na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně...

Podle přechodného ustavení pod bodem 8 se **plný invalidní důchod**, na který vznikl nárok před 1. 1. 2010, se ve výši, v jaké náležel k 31. 12. 2009, **považuje od 1. 1. 2010 za invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Částečný invalidní důchod**, na který vznikl nárok před 1. 1. 2010, se ve výši, v jaké náležel ke dni 31. 12. 2009, **považuje od 1. 1. 2010 za invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, byl-li důvodem částečné invalidity pokles schopnosti výdělečné činnosti nejméně o 50%, a za invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně v ostatních případech.** Plátce důchodu (ČSSZ) je povinen **nejpozději do 31. 1. 2010 zaslat** poživatelům invalidního důchodu **písemné oznámení** o tom, zda mu náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, pro invaliditu druhého stupně nebo pro invaliditu prvního stupně.

Přechodné ustanovení pod bodem 13 řeší případy změny stupně invalidity. Byl-li přiznán plný invalidní důchod před 1. 1. 2010 a při první kontrolní lékařské prohlídce

konané po roce 2009 je zjištěn takový stupeň invalidity, který má za následek snížení výše invalidního důchodu, sníží se výše invalidního důchodu až od třinácté splátky tohoto důchodu splatné po dni konání této prohlídky. Byl-li částečný invalidní důchod přiznán před 1. 1. 2010 a při první kontrolní lékařské prohlídce konané po roce 2009 je zjištěn takový stupeň invalidity, který má za následek snížení výše invalidního důchodu, náleží invalidní důchod v dosavadní výši.

Z tohoto přechodného ustanovení vyplývá, že pokud bude u bývalých plně invalidních důchodů zjištěno po roce 2009 snížení pracovní schopnosti menší než 70%, bude náležet invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ještě po dobu 12. splátek tohoto důchodu. Po této době bude náležet invalidní důchod pro invaliditu druhého nebo prvního stupně. U bývalých částečných invalidních důchodů bude náležet invalidní důchod pro invaliditu druhého nebo prvního stupně v dosavadní výši, i když dojde k poklesu stupně invalidity na základě lékařské prohlídky konané po roce 2009. Pokud by se již ale po této lékařské prohlídce o invaliditu nejednalo, bude výplata invalidního důchodu zastavena.

- **ke zpřísnění dochází i při poskytování vdovského důchodu (§ 50 odst. 2 písm. e)**

vdovský důchod náleží i nadále po dobu jednoho roku od úmrtí manžela, ale po uplynutí doby jednoho roku je nově nárok na vdovský důchod

- v případě invalidity třetího stupně
- nebo vdova dosáhla věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

Např. žena ročník narození 1955 ovdověla – rok pobírala vdovský důchod a pokud ji bude po uplynutí tohoto roku 59 let a 4 měsíce, bude vdovský důchod pobírat i nadále.

Obdobně se bude postupovat i při přiznávání vdoveckého důchodu.

Podle přechodného ustanovení v bodu 7., vznikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod před 1. 1. 2010, zůstává nárok na tento důchod zachován po 31. 12. 2009, pokud vdova dosáhla před 1. 1. 2010 věku 55 let resp. vdovec 58 let. Obdobně by se postupovalo v případě, že došlo k zániku práva na vdovský důchod před 1. 1. 2010 nebo i po 31. 12. 2009, ale jedná se o důchody, které byly přiznány před 1. 1. 2010. Zde vznikne nárok na vdovský důchod po 31. 12. 2009, pokud budou splněny podmínky platné před účinností této novely (tj. musí být splněny podmínky v § 50 odst. 2 – např. péče o nezaopatřené dítě, přiznání invalidního důchodu nebo věk 55 resp. 58 let).

- **vložení § 61a, který řeší přeměnu invalidního důchodu na starobní důchod**

Nárok na invalidní důchod zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let. Starobní důchod náleží ve výši, v jaké náležel dosavadní invalidní důchod. Nárok na starobní důchod podle tohoto paragrafu nevylučuje nárok na starobní důchod podle § 29 odst. 1 až 3.

Podle přechodného ustanovení v bodu 5, dosáhl-li poživatel plného invalidního nebo částečně invalidního důchodu věku 65 let před 1. 1. 2010, zaniká nárok na tento důchod dnem 1. 1. 2010; tímto dnem vzniká tomuto poživateli nárok na starobní důchod, a to ve výši v jaké mu náležel dosavadní důchod.

- **u důchodů vyplácených složenkou bude hradit náklady za poukazy splátek jejich příjemce (§ 64 odst. 4)**

Toto se nebude vztahovat na důchody přiznané před 1. lednem 2010 a vyplácené složenkou...

- přechodné ustanovení pod bodem 1. řeší **nároky na důchod, které vznikly před 1. 1. 2010**

O nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.

Z tohoto vyplývá, že pokud někdo požádal o přiznání některého z důchodů před 1. 1. 2010, bude se rozhodovat podle předpisů platných do 31. 12. 2009.

DOPAD změn ze zákona 306/2008 Sb. do zákona 582/91 Sb. o ORGANIZACI A PROVÁDĚNÍ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ – změny v ostatních zákonech jsou komentovány u jednotlivých zákonů, které se zákonem 306/2008 Sb. mění

§ v § 37 se ruší odst. 4, v § 39a se ruší odst. 1

Zde se **ruší povinnosti škol** vést záznamy o žácích a studentech pro účely důchodového pojištění a předkládat je na ČSSZ, protože doba studia již nebude považována za dobu důchodového pojištění.

§ v § 38 odst. 1 se ruší věta druhá

Po zrušení této věty je třeba opět **vést evidenční listy na pracující poživatele starobního důchodu**. Tato změna navazuje na změnu v zákonu o důchodovém pojištění, podle které se budou starobní důchody zvyšovat i v případě výdělečné činnosti a pobírání plného starobního důchodu nebo starobního důchodu v poloviční výši (viz změny v § 34 zákona o důchodovém pojištění).

§ změna textu v § 41 odst. 1 – hlášení o zaměstnávání důchodců

Zaměstnavatel má povinnost ohlásit, vstoupí-li k němu do zaměstnání poživatel starobního důchodu pokud poživatel starobního důchodu podle § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění nesplňuje podmínky pro výplatu tohoto důchodu při výkonu výdělečné činnosti.

Tím, že je zde odkaz na § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, vztahuje se povinnost **hlášení** nástupu do „výdělečné činnosti“ poživatele starobního důchodu pouze na **poživatele předčasného starobního důchodu podle § 31** důchodového zákona. Poživatele klasického starobního důchodu podle § 29 již hlásit v žádném případě nemusíme.

§ v § 81 se doplňuje odst. 4, který zní:

Řízení o přeměně invalidního důchodu na starobní důchod se zahajuje z moci úřední.

Tato změna reaguje na nově vložený § 61a zákona o důchodovém pojištění, podle které se **invalidní důchod v 65 letech přeměňuje na starobní důchod**.

§ změna v § 82 odst. 4

Žádost o důchod lze podat nejdříve 4 měsíce před dnem, od kterého občan žádá důchod přiznat. Dosud to mohlo nejdříve 3 měsíce.

§ změna v § 83 odst. 1

Zde se vkládá věta, podle které musí OSSZ **informovat** občana při sepisování žádosti o důchod **o výši nákladů na výplatu důchodu v hotovosti** prostřednictvím držitele poštovní licence. Změna vyplývá z § 64 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, podle které je příjemce důchodu povinen hradit náklady plátce důchodu v případě jeho pobírání v hotovosti.

§ v § 83 odst. 2 se mění písm. b) takto:

trvá pracovněprávní vztah žadatele o starobní důchod ke dni, od něhož občan žádá o přiznání tohoto důchodu, a na jakou dobu byl tento vztah sjednán, je-li podmínkou výplaty starobního důchodu sjednání pracovněprávního vztahu na dobu určitou,
Z toho vyplývá, že zaměstnavatel je povinen do 8 dnů od obdržení výzvy, sdělit OSSZ sepisující žádost o důchod i tyto údaje. Podle našeho názoru se bude údaj o době, na jakou byl pracovněprávní vztah sjednán, uvádět pouze v případě, že zaměstnanec bude žádat o přiznání důchodu zpětně a toto období bude zasahovat do roků, kdy musel být sjednán pracovněprávní vztah na dobu určitou nejdéle na dobu jednoho roku, aby byl nárok na důchod.

§ v § 83 se vkládá nový odst. 3, který zní:

*V žádosti o dávku důchodového pojištění může občan **požádat**, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění **považovaly** podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění **za vyloučené doby**. V žádosti podle věty první se uvádí, kterých dob a kterých kalendářních roků se má postup podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění týkat.*

Tato změna reaguje na nový odst. 8 v § 16, který umožňuje považovat dobu pojištění, ve které se kryje příjem s vyloučenou dobou, za vyloučenou dobu.

§ v § 85 se vkládá odst. 2, který zní:

Rozhodnutí o přiznání dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat **nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení**; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno.

Vzhledem k tomu, že řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti a za den uplatnění nároku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na ČSSZ se žádostí o její přiznání, neměla by nastat situace, že občan, který požádá ve lhůtě o přiznání důchodu, aby mu nebyl od dne uvedeného v žádosti přiznán. Nově může požádat 4 měsíce přede dnem, od kterého žádá o důchod a ČSSZ by měla rozhodnutí vydat nejpozději do 90 dnů.

§ v § 86 se doplňuje odst. 5, který zní:

*Oprávněný může **do 30 dnů ode dne oznámení** rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení písemně **požádat**, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění **považovaly** podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění **za vyloučené doby**; na základě této žádosti vydá Česká správa sociálního zabezpečení nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí. Ustanovení § 83 odst. 3 věty druhé platí zde přitom obdobně. Žádost podle věty první lze podat i tehdy, nebyla-li podána žádost podle § 83 odst. 3 věty první. Žádost podle věty první může oprávněný podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu; přitom může požádat též o to, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby nepovažovaly.*

Zde je dána možnost pojištěnci, který nepožádal při žádosti o důchod o vyloučení vyloučených dob, které se kryly s příjmem, aby to po přiznání důchodu ještě napravil.

§ přechodné ustanovení pod bodem 1. řeší **žádosti o plný nebo částečný invalidní důchod podané před 1. 1. 2010**

Jestliže řízení o nároku na plný invalidní nebo částečný invalidní důchod bylo zahájeno před 1. lednem 2010 a nebylo před tímto dnem pravomocně skončeno, dokončí se podle právních předpisů účinných ke dni 31. prosince 2009, pokud plná invalidita nebo částečná invalidita vznikla před 1. lednem 2010.

9/ AKTUÁLNÍ VÝKLAD K VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

V příloze tohoto čísla přinášíme výklad paní Kataríny Dobešové z Ministerstva financí k problematice vzdělávání zaměstnanců podle aktuálního znění zákona o daních z příjmů. Vzhledem k velkému rozsahu tohoto textu je uveden pouze v elektronické podobě na www.demonia.cz jako příloha DIS11/2009. Jméno a heslo pro vstup do elektronické podoby DIS najdete v DIS 1/2009 na straně 1.

10/ SKONČENÍ LETNÍHO ČASU

Vzhledem k tomu, že zavedení letního času v letech 2007 až 2011 se řídí **NV 420/2006 Sb.**, které platí již několik let, nebudeme každoročně informovat o tom, že se tehdy a tehdy mění čas. Podrobný **výklad** byl naposledy **proveden v DIS 4/2008**. Z NV vyplývá, že zaměstnanec, který odpracuje při přechodu na letní čas místo 40 hodin pouze 39 hodin, splnil stanovenou týdenní pracovní dobu. Naopak u zaměstnance, který při ukončení letního času odpracoval místo 40 hodin 41 hodin, je týdenní pracovní doba splněna odpracováním těchto 41 hodin a tato hodina navíc není přesčasovou prací.

Co se týče **odměňování**, tak by měl být postup zaměstnavatele následující:

- u zaměstnanců **odměňovaných měsíční mzdou**, **obdrží zaměstnanec plnou měsíční mzdou jak při odpracování jedné hodiny navíc, tak při odpracování o jednu hodinu méně.**
- u zaměstnanců **odměňovaných hodinovou mzdou**, by měl každý zaměstnanec **obdržet mzdou za skutečně odpracované hodiny.**
- **stejně by se postupovalo u složek mzdy poskytovaných za hodinu, tj. u příplatku za práci v noci, za práci v sobotu a neděli apod.**

Tzn., že zaměstnanec, odměňovaný hodinovou mzdou, který při skončení letního času odpracoval místo plánovaných 12 hodin 13 hodin, obdrží mzdou za 13 hodin. Vzhledem k tomu, že v noční době (22,00 až 6,00 hod.) odpracoval díky posunu času 9 hodin, obdržel by příplatek za práci v noci za 9 hodin. Pokud mu náleží ještě další příplatky (např. za práci v sobotu a neděli nebo za práci přesčas), postupovalo by se při jejich výpočtu obdobně, tj. náležely by za skutečně odpracované hodiny.

Obdobný postup výpočtu mzdy by se u něho uplatnil i v případě přechodu na letní čas, kde by se zaměstnanci s hodinovou mzdou platilo vše jen za 7 hodin.

Závěrečný pozdrav od pana Murphyho by mohl přinést státní pokladně chybějící peníze, za likvidaci toxických odpadů v ČR má totiž stát zaplatit tomu, kdo vyhraje výběrové řízení přes 100 miliard Kč...

**NEJSPOLEHLIVĚJŠÍ ZPŮSOB, JAK SE ZBAVIT TOXICKÉHO ODPADU,
JE PŘEKLASIFIKOVAT HO NA NETOXICKÝ.**
